

«30» травня 2023 р.

№ 123

Інформаційно-аналітичний матеріал щодо створення та функціонування закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного профілю на базі різних типів освітніх закладів

Загальна частина

Системі позашкільної освіти в Україні належить важливе місце у створенні додаткових можливостей для учнівської молоді у самовизначенні, саморозвитку, самореалізації, формування її патріотичних почуттів, моральних рис, соціально-громадської позиції.

В умовах війни значення позашкільної освіти виняткове. Вона у цьому сенсі має значні переваги, зважаючи на її специфіку як то: мобільність, варіативність, соціально-педагогічну спрямованість, добровільність, доступність та можливості здійснення у різноманітних формах (гурток, студія, клуб або інше творче об'єднання); орієнтацію на інклюзивність та безбар'єрність.

Але, нажаль, аналіз державної статистики у сфері позашкільної освіти констатує ряд проблем, як-то: недотримання місцевими органами влади й управління освітою Закону України «Про позашкільну освіту» щодо збереження і розширення мережі закладів позашкільної освіти державної, комунальної та приватної форм власності; скорочення кількості гуртків і творчих об'єднань, а відтак і дітей, які навчаються у закладах позашкільної освіти всіх регіонів України; нерівномірність доступу до позашкільної освіти в містах і в сільській місцевості; незадовільне матеріально-технічне забезпечення позашкільної освіти місцевих рівнів (особливо районних і сільських).

Нині зміст стратегічних напрямів державної політики у сфері позашкільної освіти відображено в Законах України: «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про охорону дитинства», «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» та ін.

Протягом 2019-2022 р.р. розвиток позашкільної освіти в Україні зазнав відчутного впливу спочатку пандемії через поширення коронавірусної хвороби COVID-19, а потім через широкомасштабне вторгнення РФ в Україну. Ці події сприяли посиленню тенденції трансформації в мережі закладів позашкільної освіти, які зумовлені збільшенням частки закладів, що фінансуються територіальними громадами, тобто зменшення кількості профільних закладів і

зростання числа комплексних. Ці процеси відбулися в Закарпатській, Хмельницькій та Рівненській області.

За даними Інституту освітньої аналітики МОН України в середньому по країні пошкоджено **3,1%** закладів позашкільної освіти. По областях: Дніпропетровська **0,7%**, Житомирська **4,8%**, Кіровоградська **3,7%**, Луганська **20,8%**, Миколаївська **10,8%**, Одеська **1,8%**, Сумська **6,4%**, Харківська **17,9%**, Херсонська **4,5%**, Чернігівська **1,5%**.

Враховуючи, що частина закладів позашкільної освіти постраждали або зазнали руйнувань під час воєнних дій та виключне значення позашкільної освіти для патріотичного виховання дітей, Міністерство освіти і науки України, керуючись статтею 14 Закону України «Про позашкільну освіту» і статтями 32 і 44 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», для збереження мережі закладів позашкільної освіти в регіонах, своїм розпорядженням **№1/4142-22 від 14.04.2022 запровадило мораторій** на їх закриття, реформування, злиття або об'єднання.

Також, у відповідності до абз.3 ч.2 ст.9 Закону України «Про позашкільну освіту» №1841 від 22.06.2000 року, **державна політика** у сфері позашкільної освіти спрямована на збереження та розвиток мережі державних та комунальних закладів позашкільної освіти без права їх перепрофілювання, перепідпорядкування, злиття, передачі приміщень, обладнання, техніки в оренду, концесію, відчуження (продажу) землі, майна. Згідно з абз.3 ч.6 ст.10 зазначеного Закону, органи місцевого самоврядування забезпечують збереження і зміцнення матеріально-технічної бази закладів позашкільної освіти, розвиток їх мережі, ефективне використання закріплених за ними земельних ділянок.

Частиною 7 статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що майнові операції, які здійснюються органами місцевого самоврядування з об'єктами права комунальної власності, не повинні ослаблювати економічних основ місцевого самоврядування, зменшувати обсяг та погіршувати умови надання послуг населенню.

Тобто, об'єднання різнопрофільних комунальних закладів позашкільної освіти в єдиний заклад, є недоцільним, тому що кожен заклад несе різний вектор в освітньому процесі та відіграє значну роль в освітньому, економічному та соціальному секторах розвитку певного регіону.

Проблематика

Ключові проблеми:

- відсутність ЗПО еколого-натуралістичного напрямку, наближеного до місця проживання чи навчання дитини;
- тенденція до скорочення мережі профільних закладів позашкільної освіти, що супроводжує реформу місцевого самоврядування та децентралізацію влади;
- цифрова трансформація позашкільної освіти не відповідає суспільним запитам у контексті сучасних викликів;
- відсутність єдиного інформаційно-комунікаційного простору для

потенційних здобувачів позашкільної освіти в регіоні, який би інформував про можливості та формував суспільне сприйняття позашкільної освіти як необхідної освітньої ланки;

- невідповідність між сучасними запитами і потребами дітей і батьків та якістю освітніх послуг, їх матеріально-технічним забезпеченням; часткова доступність системи позашкільної освіти для дітей з особливими освітніми потребами;

Крім того, серйозною проблемою є слабкість, особливо в сільській місцевості, мережі гуртків, секцій, клубів, об'єднань на базі закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) і фахової передвищої освіти.

Шляхи вирішення проблем: сприяння вирішенню питання забезпечення умов для здобуття позашкільної освіти еколого-натуралістичного профілю різними заходами, зокрема: створення нових ЗПО еколого-натуралістичного напрямку через організацію профільних філій, роботи гуртків, секцій, клубів, об'єднань на базі закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) і фахової передвищої освіти, із залученням на договірній основі закладів, розташованих на території інших громад.

Сучасна позашкільна освіта взаємопов'язана із загальною середньою освітою в рамках Концепції реалізації державної освітньої політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (2016 р.).

Нині заклади загальної середньої та позашкільної освіти знаходяться на стадії формування рівноправного партнерства з чітко позначеним розподілом функцій у навчанні та вихованні здобувачів освіти. На цій основі взаємні зв'язки налагоджуються за умови спільного вирішення освітніх проблем, упорядкування, корекції та координації зусиль з метою стимулювання розвитку здобувачів освіти, створення необхідної інфраструктури для забезпечення освітнього процесу.

Провідна роль в організації екологічної освіти та виконання поставлених державою завдань належить закладам позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку.

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки України координує діяльність обласних, районних та міських еколого-натуралістичних центрів, станцій юних натуралістів, профільних філій, дитячих ботанічних садів, профільних відділів палаців та будинків творчості дітей та юнацтва, на базі яких організовує роботу понад 5394 тис. творчих учнівських об'єднань. Еколого-натуралістичним напрямом охоплено 84940 вихованців, учнів, слухачів за аграрним, еколого-біологічним, хімічним профілями.

Кількість проектів, конкурсів, акцій та інших масових заходів з учнівською молоддю за еколого-натуралістичним напрямком щорічно становить більше 70, а в окремі роки, з урахуванням обласних етапів та регіональних заходів становить більше 100. Охоплення дітей та учнівської молоді становить понад 350 580 осіб на рік.

Тому виникає питання доведення інформації до всіх навчальних закладів та якісного супроводу їх участі в цих заходах. Все це вимагає

створення в містах та районах проміжної ланки в системі керування позашкільною освітою еколого-натуралістичного напрямку.

Відповідно до Державної цільової соціальної програми розвитку позашкільної освіти на період до 2014 року, затвердженою Постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 785, з метою вдосконалення позашкільної освіти шляхом надання підтримки та забезпечення розвитку, створення додаткових можливостей для духовного, інтелектуального і фізичного розвитку осіб, які бажають здобути позашкільну освіту, в умовах обмеженого фінансування Міністерство рекомендує сприяти організації роботи профільних закладів позашкільної освіти на базі різних типів навчальних закладів (без статусу юридичної особи). Звичайно, бажано було б, на державному рівні відновити/розробити подібну програму розвитку позашкільної освіти.

Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді МОН України вивчено досвід організації роботи філій в Полтавській, Дніпропетровській та Закарпатській області (Полтавський обласний еколого-натуралістичний центр, КЗ «Дніпропетровський обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді» та Закарпатський обласний еколого-натуралістичний центр).

Законом України «Про позашкільну освіту» (статті 1, 5, 6) до сфери позашкільної освіти, крім безпосередньо позашкільних закладів освіти, віднесені інші заклади освіти як центри позашкільної освіти у позаурочний та позанавчальний час, у тому числі заклади загальної середньої освіти, професійно-технічні та заклади вищої освіти I-II рівнів акредитації.

Створення закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку (або шкільних екологічних центрів) на базі різних закладів освіти є правовим та передбачається рядом нормативно-правових документів, які регулюють діяльність закладів освіти України.

Відповідно до Закону України «Про позашкільну освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 785 «Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку позашкільної освіти на період до 2014 року» (з урахуванням змін, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2011 року № 1257), Положення про центр, будинок, клуб еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, станцію юних натуралістів (наказ МОН України від 10.05. 2002 р. №292, зареєстрований в Мінюсті України 29.05. 2002 р. №463/6751) створені умови для відкриття та організації роботи еколого-натуралістичних центрів на базі різних типів закладів освіти та їх входження в комплекси з цими закладами.

Створення шкільних екологічних центрів на базі різних типів навчальних закладів сприятиме:

забезпеченню вільного вибору кожною дитиною напрямку та виду діяльності, врахування запитів дітей та батьків у роботі закладу позашкільної освіти;

впровадженню особистісно-орієнтованих технологій;

компетентнісного та діяльнісного підходів у освітній процес;

створенню умов для соціально-педагогічної, психолого-педагогічної підтримки дітей та молоді «групи ризику», соціально вразливих груп;

профілактиці асоціальної поведінки в дитячому й молодіжному середовищі;

профілізації освітнього процесу;

організації допрофільної та профільної підготовки здобувачів освіти;

розвитку інформаційних та комунікативних технологій, організації дистанційного навчання;

співпраці з дитячими та молодіжними громадськими організаціями з питань громадянського виховання; творчого, інтелектуального, духовного та фізичного розвитку дітей і молоді; забезпечення їх культурних потреб і змістовного дозвілля.

Наприклад, **реалізація проєктів «Зелена лабораторія» або «Школа в природі»**, які ініційовані НЕНЦ, розраховані на заклади загальної середньої освіти та заклади позашкільної освіти.

Перенести навчання з класу на вулицю – не нова ідея. Дослідники давно говорять про те, що перебування на свіжому повітрі позитивно впливає на самопочуття дітей, покращує їхнє фізичне та психічне здоров'я, підвищує рівень залученості до навчання та уваги. На таких заняттях головне не вивчити конкретну тему з підручника, а навички, які діти зможуть опанувати завдяки цьому заняттю: що вони повинні знати та вміти після такого заняття?

Як базу для проведення занять в зеленій лабораторії можна використовувати шкільні подвір'я, стадіони та парки неподалік як альтернативу класній кімнаті. Якщо школа - в сільській місцевості і поруч є ліс, ставок, річка — тоді місця вистачить усім класам. Вчителям міських шкіл варто взяти до уваги парки, сквери чи ботанічні сади в пішій доступності від школи. І звичайно матеріально-технічна база ЗПО еколого-натуралістичного профілю (екологічна стежка, навчально-дослідна земельна ділянка, теплиця, зоологічна ферма, куточок живої природи, зимовий сад тощо).

«Школа в природі» - це інноваційна форма роботи для креативної, конкурентоспроможної молоді, яка впроваджується з метою формування екологічної культури і світогляду засобами формальної та неформальної освіти. Основна ідея школи - екологічна освіта як інструмент соціалізації підлітка, його адаптації до життя в урбанізованому середовищі.

Освітня платформа «Школа в природі» створена на зламі стереотипів про навчання сучасного підростаючого покоління. Вона розрахована на 4 роки навчання. Впродовж чотирьох років, здобувачі освіти навчаються за навчальними програмами, рекомендованими МОН України. Освітній процес відбувається на базі НЕНЦ, а саме: в дендрологічному парку місцевого значення «Юннатівський», декоративно-квітковому комплексі «Кліматрон», аквакомплексі, Народному музеї хліба, Школі народних ремесел, на навчальній тваринницькій фермі, Куточку живої природи, навчально-дослідних земельних ділянках.

Фундаментом освітньої платформи «Школа в природі» є компетентнісний підхід в екологічній освіті. Екологічна наука в «Школі в природі» реалізується

через низку предметів: екологія душі, громадянське виховання, культура, економіка знань, біоетика, урбоекологія.

Інший важливий аспект: **допрофільна та профільна підготовка здобувачів** освіти в шкільних екологічних центрах. Реалізація даного напрямку відбувається через залучення здобувачів освіти до участі у масових заходів (очного-заочного типу).

На реалізацію творчого потенціалу дітей та молоді спрямовані творчі конкурси дослідницького характеру: Всеукраїнський конкурс дослідницько-експериментальних робіт з природознавства «Юний дослідник», Всеукраїнський конкурс винахідницьких і раціоналізаторських проектів еколого-натуралістичного напрямку, Всеукраїнський конкурс досягнень юних зоологів і тваринників, Всеукраїнський конкурс «ЕкоТехно-Україна», Всеукраїнський конкурс молодіжних проектів з енергоефективності «Енергія і середовище»; Всеукраїнський чемпіонат з інформаційних технологій «Екософт», Всеукраїнський форум учнівської та студентської молоді «Дотик природи», Всеукраїнський екологічний хакатон «X REALITY ECOLOGICAL HACK» (Еco-Насkathon) тощо.

Проведення Всеукраїнських організаційно-масових заходів доповнюється заходами патріотичного спрямування відповідно до еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти:

- Всеукраїнський фестиваль «Україна - сад»;
- Всеукраїнський конкурс з квітникарства і ландшафтного дизайну «Квітуча Україна»;
- Всеукраїнський конкурс «Парки – легені міст і сіл»;
- Всеукраїнський конкурс «Гуманне ставлення до тварин»;
- Всеукраїнський юнацький фестиваль «В об'єктиві натураліста»;
- Всеукраїнський Інтернет-часопис «ДІТИ-ГЕРОЇ»;
- Всеукраїнський конкурс есе патріотично-громадянської тематики «Єднанням сильні!»;
- Всеукраїнський заочний конкурс робіт юних фотоаматорів «Моя країна – Україно!»;
- Всеукраїнська дитячо-юнацька еколого-патріотична гра «Паросток».

Важливою складовою задоволення освітніх потреб в сучасних умовах є розвиток *профорієнтаційного напрямку*. Отримані завдяки позашкільній екологічній освіті знання розглядаються як основа допрофесійної підготовки, яка дає можливість цілеспрямованому учневі продовжити навчання за обраним напрямом професійної діяльності. Так, Зльоти учнівських лісництв засвідчили ефективність орієнтування молоді на лісогосподарські професії. Майже 50 відсотків працівників лісогосподарських підприємств – колишні члени учнівських лісництв.

Залучення учнівської молоді до участі у Всеукраїнському конкурсі колективів екологічної просвіти загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів «Земля - наш спільний дім» та Всеукраїнському юнацькому фестивалі «В об'єктиві натураліста» **спрятиме підвищенню рівня еколого-просвітницької та природоохоронної діяльності учнівських колективів, формуванню екологічної свідомості та дбайливого ставлення до природи,**

активізації екологічного руху в Україні, приверненню уваги місцевої влади, громадських та державних організацій до існуючих екологічних проблем.

У зв'язку із зростаючою роллю екології у вирішенні гуманістичних і соціокультурних завдань пріоритет надається соціальному вихованню і залученню дітей та молоді до конкретних заходів з оздоровлення довкілля.

Позашкільна освіта еколого-натуралістичного напрямку створює можливості для оволодіння дітьми та молоддю новими, специфічними знаннями, сприяє розвитку здібностей і самореалізації, формуванню екологічної культури. До того ж, крім професійної орієнтації молоді, створюються умови для наукового, творчого підходу до розв'язання проблем.

Зміст масових заходів вирізняється тематичним різноманіттям, проектним підходом і спрямований на створення особливого освітнього простору, який стимулює потребу у дітей та молоді до вивчення різних розділів біології та екології, аграрних наук, до практичної діяльності з оздоровлення довкілля.

Участь у цих заходах вимагає включення учасників у дослідницьку діяльність з вивчення екологічних проблем свого місця проживання, збереження традицій неруйнівного природокористування, а також практичну природоохоронну і проектну діяльність із збереження природного середовища, вирощування екологічної чистої сільськогосподарської продукції.

Це дозволяє дітям самостійно здобувати і застосовувати екологічні знання, формувати навички екологічно доцільної поведінки, вміння прогнозувати свої дії щодо навколишнього природного середовища, творчо мислити, розвивати емпатію.

Осмилюючи доцільність норм і правил поведінки в природі, пізнаючи моральні цінності, діти і молодь набувають досвіду у розв'язанні екологічних, соціальних і економічних проблем.

Запровадження дослідницького підходу та проектних технологій в освітньому процесі є основним інструментом формування екологічної компетентності здобувачів освіти. У ЮНЕСКО екологічне виховання визнане одним із найважливіших пріоритетів.

Воєнні дії на території України, які крім людських жертв та руйнацій, призводять до знищення природних територій нашої країни.

Збереження біорізноманіття, турбота про нього — невід'ємна складова освітнього процесу гуртків та творчих учнівських об'єднань. Заклади освіти мають стати осередками проведення локальних дій спільно з родиною, місцевими громадами із відтворення екологічного капіталу на безпечних територіях.

Окремої уваги потребує питання збереження агробіорізноманіття. Внаслідок обстрілу російських військових згорів єдиний в Україні генетичний банк рослин. Знищено тисячі зразків насіння, серед яких і унікальне, яке вже не вдасться відновити. Це всесвітня колекція.

Тому, залучаючи учнів до реалізації завдань науково-освітнього проекту «Генетична пам'ять годувальниці народу України» (умови проведення Проекту розміщені в розділі «Шкільне наукове дослідництво» головної сторінки сайту НЕНЦ: <https://nenc.gov.ua/>), діти беруть участь у збереженні біологічного різноманіття генетичних ресурсів сільськогосподарських тварин.

На забезпечення стійкої продовольчої безпеки в умовах воєнного стану спрямовують свою роботу гуртки аграрного профілю. Як організувати роботу, щоб задовольнити власні і потреби своєї родини продуктами харчування, про це надано відповідні рекомендації фахівців НЕНЦ https://nenc.gov.ua/?page_id=25350.

Позашкільна освіта не має освітніх стандартів. Основним принципом відбору її змісту є інтерес дітей і побажання батьків. Соціальна значущість навчальних програм позашкільної освіти забезпечується комплексом цілей розвитку особистості, серед яких можна виділити загальнокультурний, пізнавальний, творчий, соціальний, фізичний, психічний розвиток.

Заклади позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку сьогодні це осередок, що об'єднує дітей та педагогів з різноманітних регіонів, і може створювати можливості для спілкування з дітьми, зокрема організовуючи гурткову роботу, волонтерські проєкти тощо.

Передбачається, що в організації освітнього процесу в шкільних екологічних центрах, пріоритет буде надаватись навчальним програмам, інтегрованим курсам, що мають релевантний в умовах війни контент, а також адаптація діючих програм, відповідно до запитів і потреб дітей, здійснення психологічної підтримки здобувачів освіти.

Наскрізні програми та наскрізне навчання є двома інноваційними підходами, які все частіше використовуються в освіті, особливо в контексті шкільних і позашкільних установ. Ці підходи пропонують низку потенційних переваг, включаючи комплексне навчання, персоналізоване навчання, застосування в реальному світі та ефективність.

Розробка **наскрізної** навчальної програми з еколого-натуралістичного напрямку, провідною ідеєю якої буде, наприклад, тема «Екологічні наслідки війни» буде одним з об'єднуючих факторів в узгодженні освітнього процесу закладів позашкільної і загальної середньої освіти. Вона може бути використана педагогічними працівниками в повному обсязі або за скороченим варіантом.

Об'єднуючим може бути також і змістова лінія «Екологічна безпека та сталий розвиток», націлена на формування соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості в учнів, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.

З метою **надання психологічної підтримки** дітям засобами еколого-натуралістичної діяльності (використовуючи терапію контактного зоопарку, роботу із рослинами, народну творчість, проєктну діяльність тощо) можна організувати роботу Барнахус-класу.

Інший важливий аспект – створення **безпечного інтернет простору** для дітей.

Український контент сьогодні має особливе значення. Коли через війну наші діти вирвані зі звичайного життя, он-лайн навчання та спілкування з однолітками дарує їм шматочок звичного та мирного життя.

Використання сучасних цифрових технологій в освітньому процесі закладів позашкільної освіти – це потужний стимул, що дозволяє формувати в

дітей необхідні знання та пізнавальні прийоми, а також розвивати мотивацію до навчальної діяльності.

У закладах позашкільної освіти цифрові технології тісно поєднуються з проектними. Саме проектна діяльність є одним із найрезультативніших видів учнівської діяльності, у процесі якої відбувається розвиток пізнавальних навичок, уміння орієнтуватися в потоці інформації, самостійно конструювати свої знання, удосконалювати навички роботи з електронними комунікаціями, розвивати творчі здібності, формувати практичні знання і вміння, перевіряти отримані знання на практиці, робити висновки, шукати найоптимальніші шляхи вирішення різних питань, самостійно приймати рішення.

З цією метою НЕНЦ започаткував новий проект «ЕкоYouTube-канал». «ЕкоYouTube-канал» - це безпечний простір для дітей, на якому діти можуть розміщувати *відео з цікавими розповідями про природничі науки, обговорювати свої проекти тощо.*

Учасники можуть вести окремо свої блоги, де розповідати цікаво про науку, результати своїх дослідів чи експериментів.

Тобто, еколого-натуралістичний напрям позашкільної освіти органічно вписується практично у всі види виховної діяльності з учнівською молоддю та може бути легко адаптований до регіонального соціального замовлення тощо. А розвиток у таких центрах дитячих та молодіжних громадських екологічних організацій (об'єднань), робота регіональних осередків Дитячого Екологічного Парламенту дозволить залучати зовнішні ресурси та включати учнівську молодь у процеси розбудови громадянського суспільства. Це у свою чергу дозволить комплексно вирішувати інші питання, в першу чергу виховні.

Створення шкільних екологічних центрів позашкільної роботи дозволить в повній мірі реалізувати принцип коли якісна освіта, а саме позашкільна, іде до учнів, а не навпаки.

Тобто, створення шкільних екологічних центрів на базі різних типів закладів освіти, як один із шляхів збереження еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти, сприятиме:

- посиленню розуміння відповідальності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за дотримання норм Закону України «Про позашкільну освіту», збереження інфраструктури позашкільної освіти, недопущення вилучення земельних ділянок, спортивних і спортивно-оздоровчих приміщень та передачі їх, наявного обладнання і техніки в оренду;
- розробленню та впровадженню регіональних комплексних програм зі зміцнення освітньо-розвивальної і матеріально-технічної бази ЗПО шляхом поліпшення їхнього ресурсного забезпечення за рахунок місцевих бюджетів;
- вирішенню питання забезпечення умов для здобуття позашкільної освіти різними заходами, зокрема створенням нових ЗПО через організацію філій, шкільних екологічних центрів, роботи гуртків, секцій, клубів, об'єднань на базі закладів загальної середньої, професійної (професійно-

технічної) і фахової передвищої освіти, залученням на договірній основі закладів, розташованих на території інших громад;

- створенню умов для повноцінного розвитку здобувачів з особливими освітніми потребами, сприяння зростанню творчих учнівських об'єднань у сільській місцевості;
- визначенню нових економічних моделей ресурсного забезпечення ЗПО, зокрема в межах державно-приватного партнерства;
- удосконаленню співпраці органів державної влади та органів місцевого самоврядування з громадськими об'єднаннями, установами й організаціями щодо розвитку позашкільної освіти в умовах децентралізації її управління та фінансово-економічного і матеріально-технічного забезпечення;
- розвитку і підтримки інноваційних педагогічних технологій, дослідницько-експериментальної роботи, педагогічного проєктування, спрямованих на розроблення ефективних моделей ЗПО;
- висвітлення проблемних питань позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку у ЗМІ з метою подальшого підвищення її престижу та ролі у формуванні особистості юних громадян України;
- створення цифрових екосистем ЗПО.

Директор

A handwritten signature in blue ink, written over a horizontal line, positioned between the word 'Директор' and the name 'Володимир ВЕРБИЦЬКИЙ'.

Володимир ВЕРБИЦЬКИЙ